

Qualques algues del juràssic tarragoní

per

SALVADOR VILASECA

L'extensa formació juràssica de la província de Tarragona fou considerada tota ella com liàsica per MALLADA (1). FONT i SAGUÉ (2) recollí més tard alguns fòssils típicament liàsics en les serralades de Cardó. Mes en la Memòria de M^{re}. J. R. BATALLER es dona ja compte de la presència de la majoria dels nivells mitjans i superiors del període Juràssic ben caracteritzats en dita formació geològica.

Fa uns tres anys poguérem descobrir nosaltres alguns rics jaciments de fòssils al Cap de Salou i al S. de Capsanes els quals han proporcionat un abundant material. L'estudi estatigràfic d'aquests i altres jaciments així com el dels fòssils en ells recollits i el dels procedents de les serres de Cardó, Tivissa i Tivenys, especialment, ha estat fet a fons pels Doctors FAURA i KILIAN i FALLOT (3) quins han contribuït considerablement al coneixement dels terrenys juràssics de la Catalunya occidental.

Com tenim demostrat, les serres paleozoiques del Priorat formen un eix anticlinal el qual presenta la direcció N. W.-S. E.; des d'aquest anticlinal fins a les enlairades serres urgo-aptianes de Tortosa venen escalonats els terrenys secundaris essent-hi ben representats els del Triàssic i mancant-hi pocs nivells de la sèrie juràssica, especialment els nivells inferiors. El Cal'lovià i el Bajocià ofereixen en particular una notable varietat i riquesa d'espècies fòssils.

A continuació es descriuen qualques exemplars d'algues fòssils recollits per nosaltres en els esmentats jaciments del Cap de Salou i Mas-Ramer (S. de Capsanes).

Taonurus procerus Heer.

O. HEER: Flora fos. Helvetica p. 118 l. XVIII 3-5
» Contr. a la Fl. fos. de Portugal l. IV 4

El g. *Taonurus* (*Cancellophycus*, *Zoophycos*) fou donat a conèixer a

(1) LUCAS MALLADA: Res. geog. i geol. de la prov. de Tarragona, 189.

(2) Exemplars existents al Museu del Seminari Conciliar.

(3) W. KILIAN et P. FALLOT. C. R de l'Ac des Sc. t. 171 p. 19.

França per THIOLLIER com integrant de les suposades calisses que per son especial aspecte es nomenaren de *coups a balai*. DUMORTIER les inclogué en el g. *Chondrites*.

Aquesta espècie és abundantíssima en el jaciment cal·lovià del Cap de Salou amb *Macrocephalites macrocephalus*, *Hecticoceras hecticum*, *Stepheoceras coronatum* etc.. En igual abundor es troba a Mas-Ramer entre *Cadomites turgidulus*, *C. Bigoti*, *C. Humphriesianus*, *Lioceras concavum* i altres fòssils bajocians.

Els exemplars són de tamany variables entre 10 i 25 cm. Presenten els plecs corbats perfectament visibles així com les estries obliqües dels mateixos. No s'ofereix cap dubte en la seva determinació específica.

A Portugal, s'ha trobat en les capes bajocianes amb *Belemnites Blainvillei* de Cap Mondego i a Sagres (Algarb).

Taonurus scoparius Thiollier. sp.

Chondries scoparius Thioll.: B. S. G. E. 2 s. XV p. 718 XVIII p. 579

Cancellophycus scoparius Saporta: Fl. Jur. I p. 137

Zoophycus scoparius Heer: Umwelt d. Schweiz p. 141

Taonurus liasinus Fischer: Ooster Fos. Fucoïd. p. 42

Taonurus scoparius Heer.: Contr. a la Fl. foss. du Portugal p. 51.V 2.

Aquesta espècie es troba menys freqüentment que l'anterior. Alguns exemplars ádhuc semblen dubtosos i més aviat corresponents a mostres borroses o mal conservades de la mateixa.

Demés del Cap de Salou i Mas-Ramer, ha estat més recentment reconeguda per nosaltres en les capes bajocianes de Tivissa amb *C. Humphriesianus*, *Garantia Garantiana*, etc.

Segons CHOFFAT (Et. des terr. jur. du Portugal) aquesta espècie és trobaria a Portugal en nombroses localitats com Porto de Moz (zona de *Ammonites aalensis*); Quiaios (nivell de *B. Blainvillei*), etc.

Abunda en el Bajocià suís i en el del S. i E. de França.

Chondrites bollensis Ziettel sp.

SCHIMPER: Paleont. végét. I p. 171

SAPORTA: Fl. jur. I p. 167 XVI 1-22

HEER: Contr. a la Fl. foss. du Portugal p. 41. IV 1-3.

Ramificacions dendroides molt nombroses que s'adapten en tots llurs detalls a les descripcions dels autors. Els exemplars foren recollits al Cap de Salou en capes cal·lovianes juntament amb *Taonurus procerus* i fauna esmentada. Hi són abundantíssims particularment en els penyals dels Anlliscalls i Cala-Crancs. Aquesta espècie no ha estat reconeguda per nosaltres a Mas-Ramer ni en cap altre jaciment juràssic de la província.

A Portugal és molt freqüent; segons O. HEER es presenta en el Cal-

lovità inferior de Cap Mondego i adhuc en el Toarcia superior de Porto de Moz.

Cylindrites sp.

Només en les capes de calissa compacta de l'extrem oriental del Cap de Salou tenim reconeguts uns restes cilindroideus que pertanyen a aquest gènere de Funcoides establert per GOEPERT i quina veritable significació és encara problemàtica.

Nostres exemplars es troben en un nivell superior al de *Chondrites bollensis* i *Taonurus*; aquest nivell és no obstant cal-lovià ja que conté *M. macrocephalus*, *Nautilus* cf. *calloviensis* etc.

Les formes i dimensions són variables. Llur superfície és llisa; es dobleguen i es flexionen en totes direccions. No presenten els nusos i granulacions tuberculoses de certes espècies de *Cylindrites*.

Barcelona, abril 1921

Aquesta espècie es troba menys freqüentment que l'anterior. Alguns exemplars aïllats semblen dubtoso i més aviat corresponents a mostres portoses o mal conservades de ja mateix.

Després del Cap de Salou Mas Ramer, ha estat més recentment reconeguda per nosaltres en les capes bajocianes de Tivissa amb *C. Humphreysii*, *Coronula*, *Coronula*, etc.

Segons Chonet (Él. des terr. jur. du Portugal) aquesta espècie es trobava a Portugal en nombroses localitats com Porto de Moz (zona de Ammonites nantesi; Quinios (nivell de S. Blainville), etc.

Abunda en el Bajocia baix i en el del S. i E. de França.

Chondrites bollensis Zittel sp.

Schimper: Paléont. végét. 1. p. 171

SABOTA: Fl. jur. 1. p. 107 XVI 1-32

Heer: Contr. a la Fl. foss. du Portugal p. 41 IV 1-3.

Ramificacions dendroïdes molt nombroses que s'adapten en tots llurs detalls a les descripcions dels autors. Els exemplars foren recollits al Cap de Salou en capes cal-loviànes juntament amb *Taonurus procerus* i fauna semblada. Hi són abundants particularment en les penyaltes dels Aiguallars i Cala Granca. Aquesta espècie no ha estat reconeguda per nosaltres a Mas Ramer ni en cap altre jaciment juràssic de la província.

A Portugal és molt freqüent; segons O. Heer es presenta en el Cal-